

Nota Ringkas Sains Tahun 5

Berdasarkan Buku Teks

Disediakan Oleh :

En Ahmad Hishanuddin Ramli @ Pocats

*Sebarang sumbangan boleh dibuat melalui
Maybank **1141 6984 5278**
Ahmad Hishanuddin Ramli*

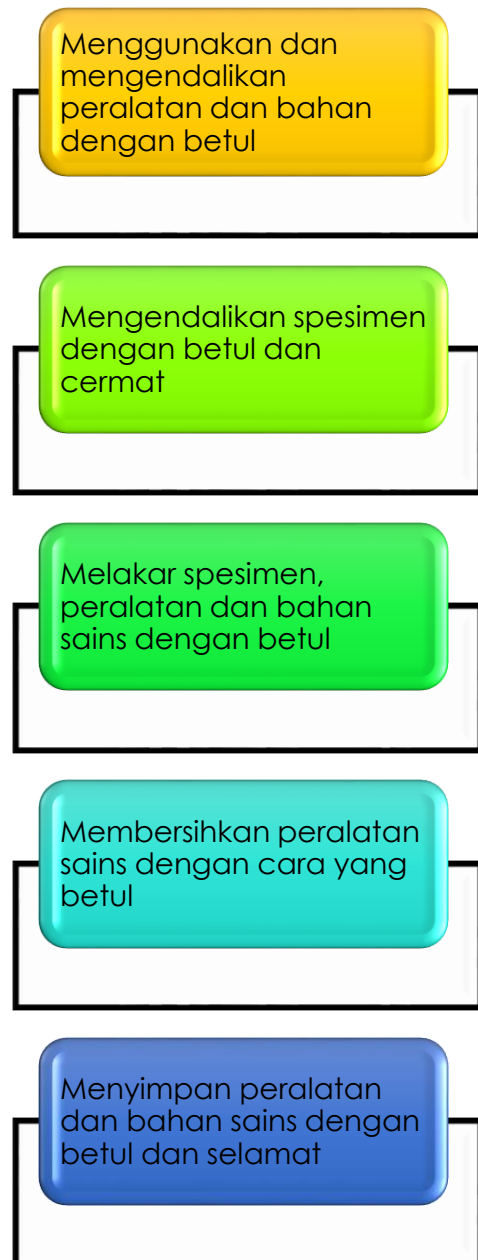
UNIT 1 : Kemahiran Saintifik

Kemahiran Saintifik merupakan **kemahiran** yang **diamalkan semasa menjalankan eksperimen atau penyiasatan**. Kemahiran saintifik terdiri daripada **kemahiran proses sains** dan **kemahiran manipulatif**

Kemahiran Proses Sains

Kemahiran Manipulatif

UNIT 2 : Peraturan Bilik Sains

Bilik Sains adalah bilik khas untuk menjalankan aktiviti sains seperti melakukan eksperimen. Bilik ini dilengkapi dengan alat dan bahan yang diperlukan. Peraturan bilik sains diwujudkan dan haruslah dipatuhi bagi memastikan kelancaran proses pembelajaran dalam bilik sains.

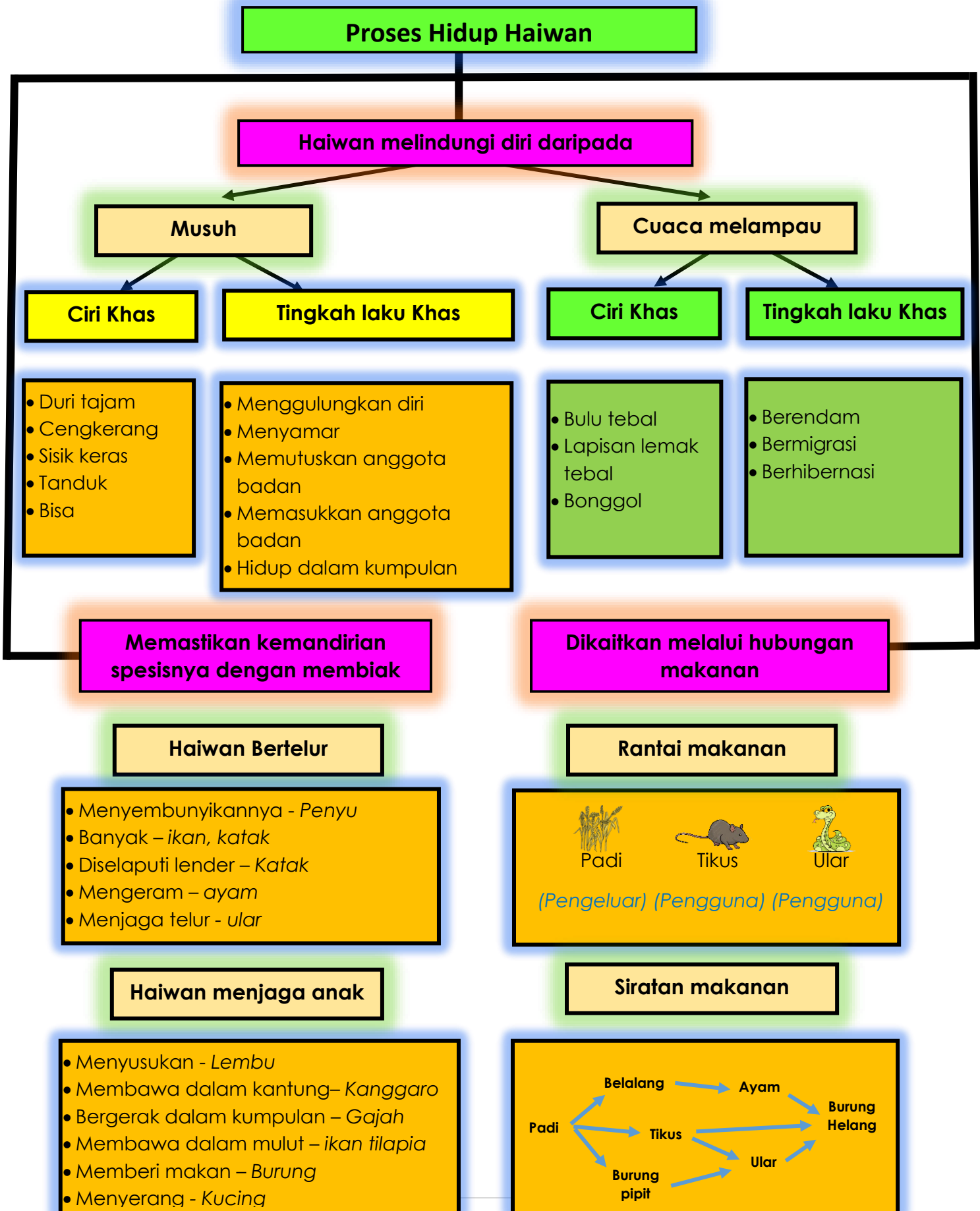
Perkara yang perlu dipatuhi

1. Masuk ke dalam bilik sains setelah mendapat kebenaran guru
2. Beratur terlebih dahulu sebelum masuk dan ketika keluar dari bilik sains
3. Cermin tingkap hendaklah dibuka dan kipas hendaklah dipasang
4. Aktiviti hendaklah dijalankan mengikut arahan guru
5. Nyalakan penunu Bunsen dengan cara yang betul
6. Rambut hendaklah diikat dengan rapi ketika mengendalikan eksperimen
7. Bahan buangan cecair hendaklah dibuang ke dalam sinki dengan air paip yang mengalir
8. Padamkan bahan yang terbakar atau berbara sebelum membuangnya ke dalam bakul sampah
9. Buang bahan buangan seperti pepejal ke dalam bakul sampah
10. Laporkan kemalangan, kecederaan atau kerosakan kepada guru
11. Gunakan peti pertolongan cemas dengan bantuan guru
12. Susun semula kerusi dan kemaskan bilik sains sebelum keluar

Perkara yang dilarang

1. Dilarang bergurau dan berlari di dalam bilik sains
2. Tidak dibenarkan makan dan minum di dalam bilik sains
3. Dilarang menyentuh, merasa, menghidu atau memasukkan sebarang bahan ke dalam mulut tanpa kebenaran guru
4. Dilarang membawa keluar sebarang peralatan sains tanpa kebenaran guru

UNIT 3 : Proses Hidup Haiwan

Berlindung dari musuh

Ciri Khas

Duri tajam

Ikan buntal

Landak

Armadillo

Klik pada Gambar untuk ke Link Video

Bisa

Ular

Kala jengking

Rusa

Kambing

Lipan

Kerbau

Memasukkan anggota badan

Kerang

Kura-kura

Siput

Sisik keras

Buaya

Tenggiling

Tingkah laku Khas

Menggulungkan diri

Ulat gonggok

Tenggiling

Hidup dalam kumpulan

Semut

Gajah

Memasukkan anggota badan

Kura-kura

Siput

Menyamarkan

Sesumpah

Rama-rama

Mentadak

Memutuskan anggota

Kurita

Ikan bilis

Cicak

Berlindung daripada cuaca melampau

Ciri Khas

Bulu tebal

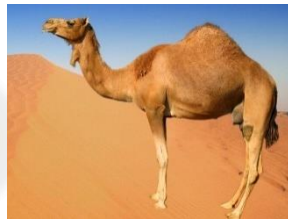

Beruang Kutub

Serigala Kutub

Bonggol

Unta

Lapisan Lemak Tebal

Singa laut

penguin

Paus

Berendam dalam lumpur

Badak sumbu

Kerbau

Tingkah laku Khas

Berhibernasi

Tupai

Beruang kutub

Musang artik

Bermigrasi

Bangau

Paus

Haiwan Imaginasiku

Kemandirian Spesies

Kemandirian Spesies adalah **keupayaan** haiwan untuk **mengekalkan spesiesnya** yang dapat **mengelakkan** daripada **pupus**

Antara haiwan yang diancam **kepuasan**

Haiwan Bertelur

Menyembunyikan telur

Buaya

cicak

Belalang

Bertelur banyak

Penyu

Lalat

Nyamuk

Menjaga telur

Ular

Burung

Ayam

Ayam

Burung

Penguin

Telur berlendir

Ikan

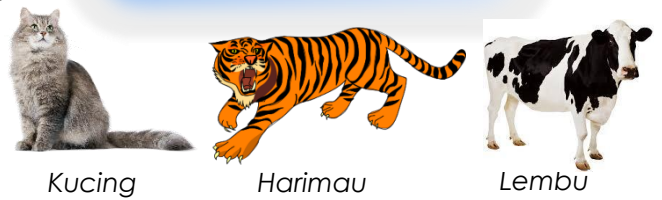
Katak

Haiwan Menjaga Anak

Menyerang musuh

Menyusukan anak

Memberi anak makan

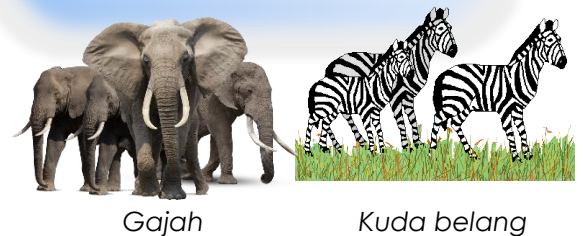
Membawa anak di dalam mulut

Membawa anak dalam kantung

Bergerak dalam kumpulan

Kepentingan Kemandirian Spesies

Memastikan spesies terus kekal

Mengelakkan kepupusan

Memastikan keseimbangan ekosistem

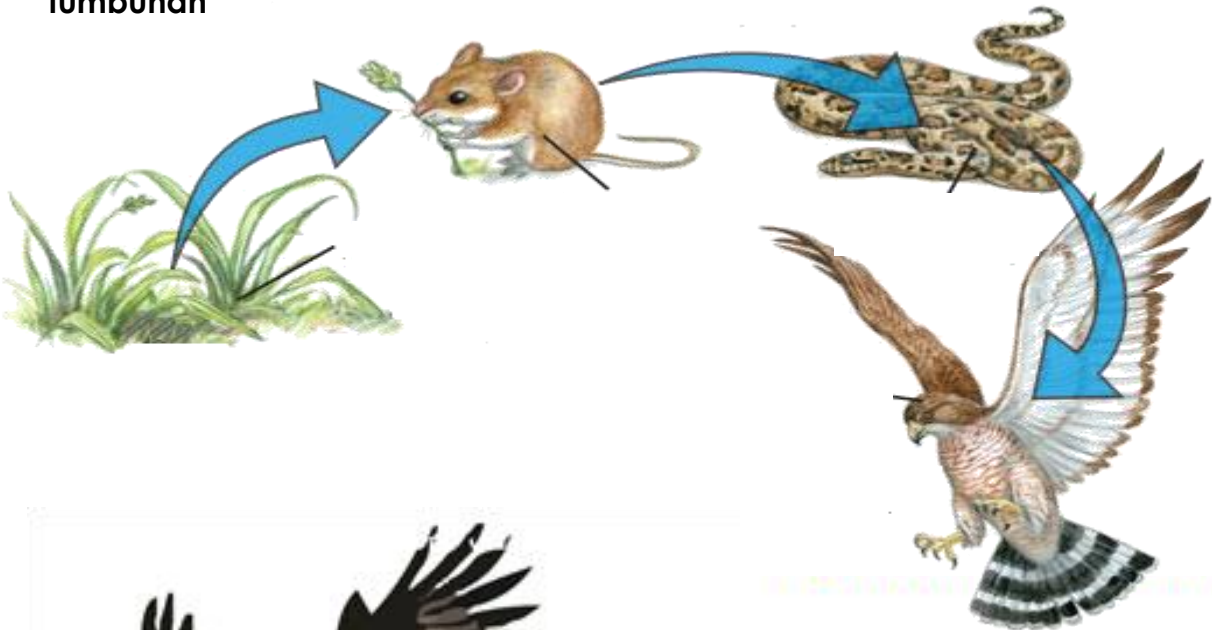
Penting sebagai sumber asas kepada manusia

Rantai Makanan

Rantai makanan ialah **hubungan makanan antara hidupan**

Anak panah bermaksud '**dimakan oleh**' haiwan lain

Rantai makanan dan siratan makanan mesti **dimulakan** oleh **pengeluar** atau **tumbuhan**

Tumbuhan

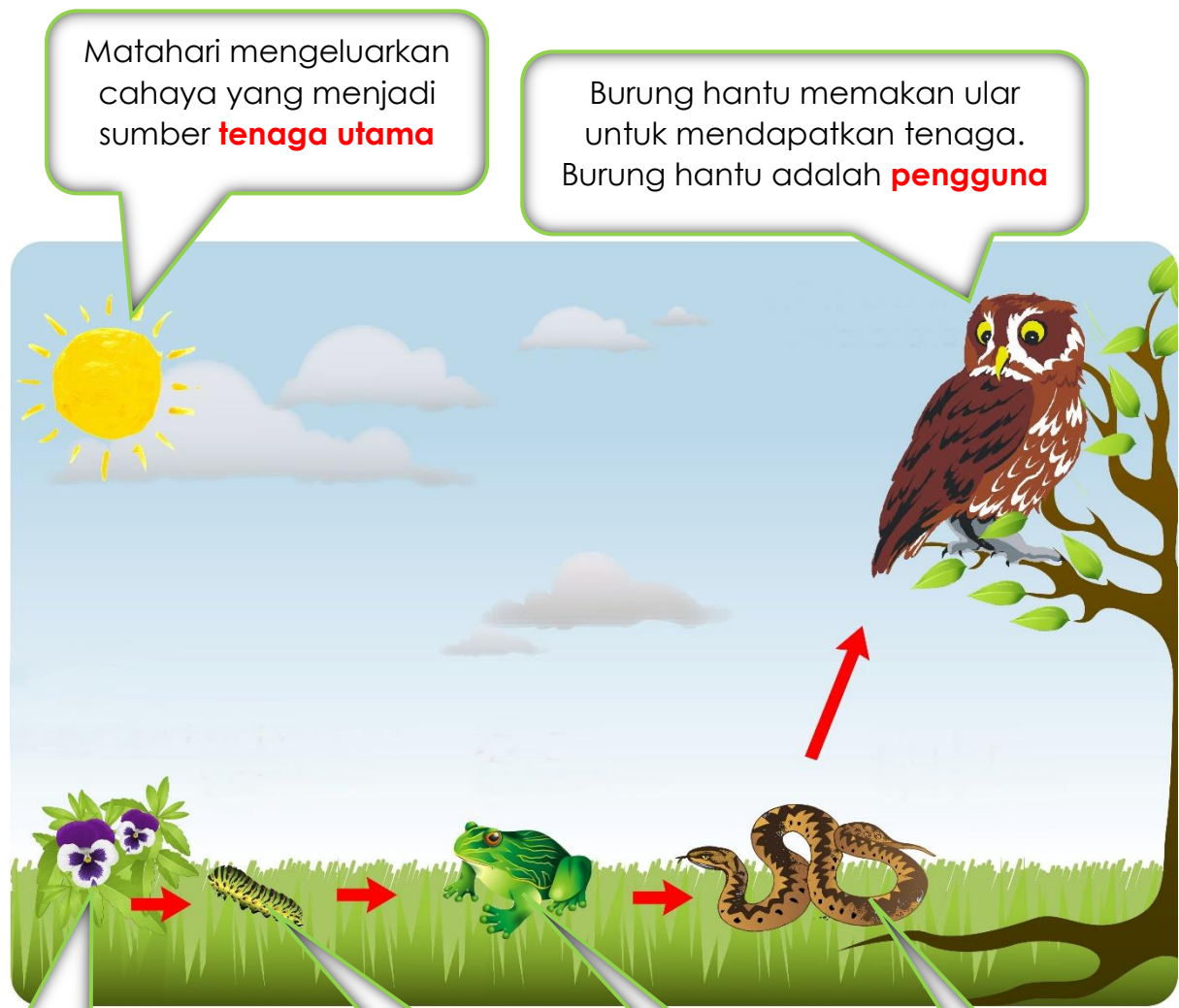

Rantai makanan

Matahari, Pengeluar dan Pengguna

Dalam setiap rantai makanan, **tumbuhan membekalkan tenaga** kepada **haiwan** lain. Tumbuhan mendapat **tenaganya** melalui proses **fotosintesis** yang memerlukan cahaya matahari

Matahari merupakan **sumber tenaga utama**. **Tumbuhan** adalah **pengeluar** manakala **haiwan lain** yang memakan tumbuhan atau haiwan lain dikenali sebagai **pengguna**

Matahari mengeluarkan cahaya yang menjadi sumber **tenaga utama**

Burung hantu memakan ular untuk mendapatkan tenaga. Burung hantu adalah **pengguna**

Tumbuhan mendapat tenaga daripada matahari untuk membuat makanan melalui proses fotosintesis. Tumbuhan adalah **pengeluar**

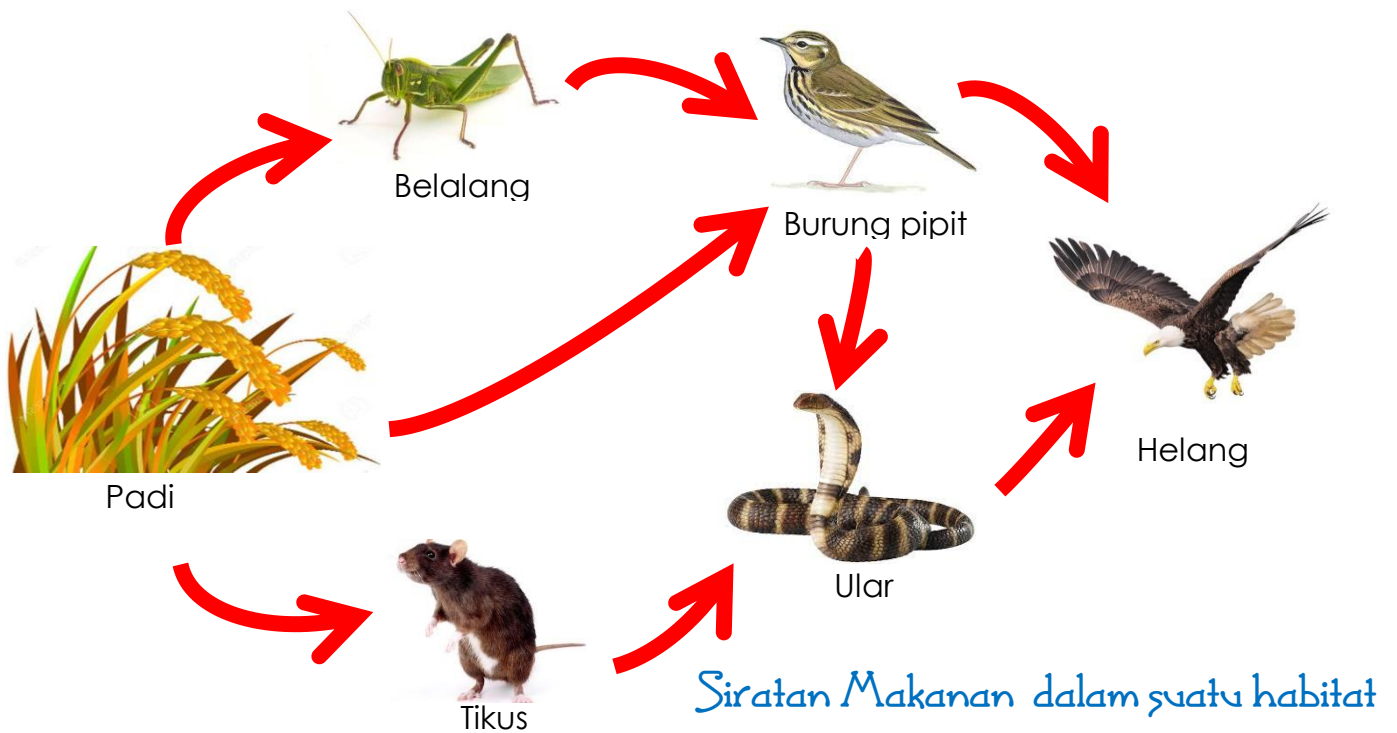
Beluncas mendapat tenaga dengan memakan daun. Beluncas adalah **pengguna**

Katak memakan beluncas untuk mendapatkan tenaga. Katak adalah **pengguna**

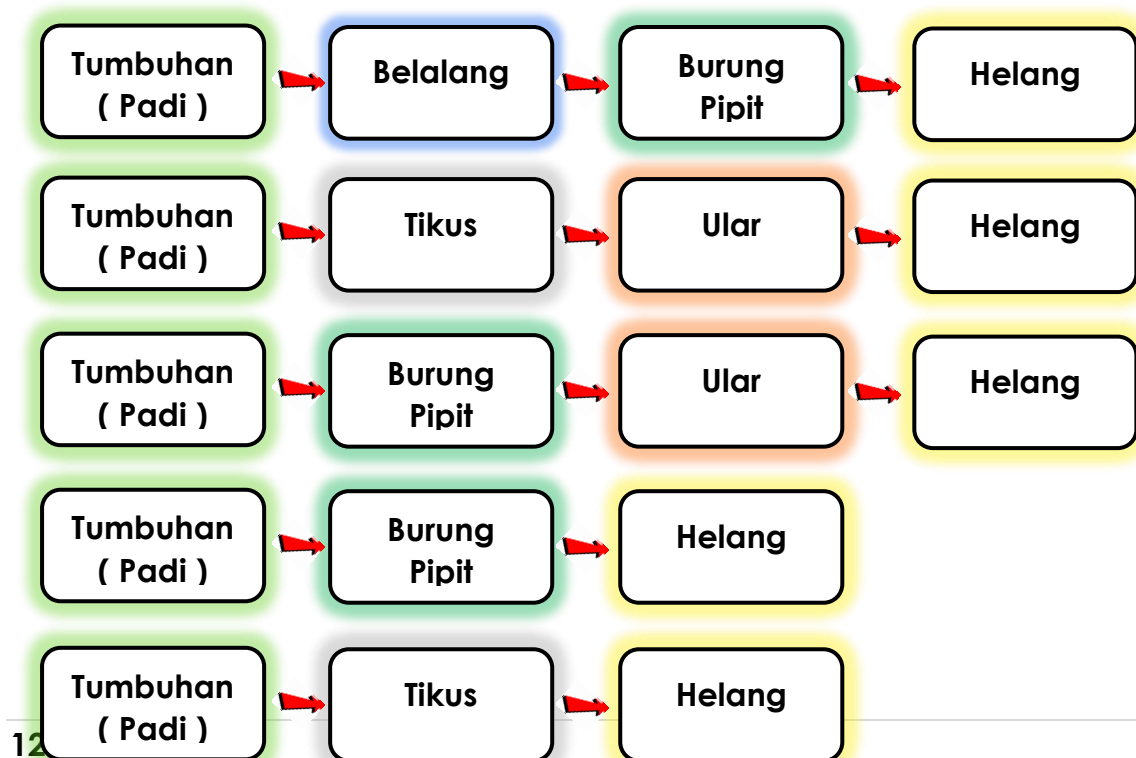
Ular memakan katak untuk mendapatkan tenaga. Ular adalah **pengguna**

Siratan Makanan

Siratan makanan ialah **gabungan** beberapa **rantai makanan** dalam suatu **habitat**. Siratan makanan wujud kerana terdapat haiwan yang memakan lebih daripada satu jenis makanan. Suatu jenis haiwan pula mungkin dimakan oleh beberapa jenis haiwan yang lain. Beberapa rantai makanan boleh digabungkan menjadi siratan makanan.

Siratan makanan ini terdiri daripada beberapa rantai makanan iaitu

Kesan dan Akibat

Dalam suatu siratan makanan, **setiap hidupan** adalah **penting**. Sebarang **perubahan populasi** dalam siratan makanan akan **mempunyai kesan** ke atas **hidupan yang lain**.

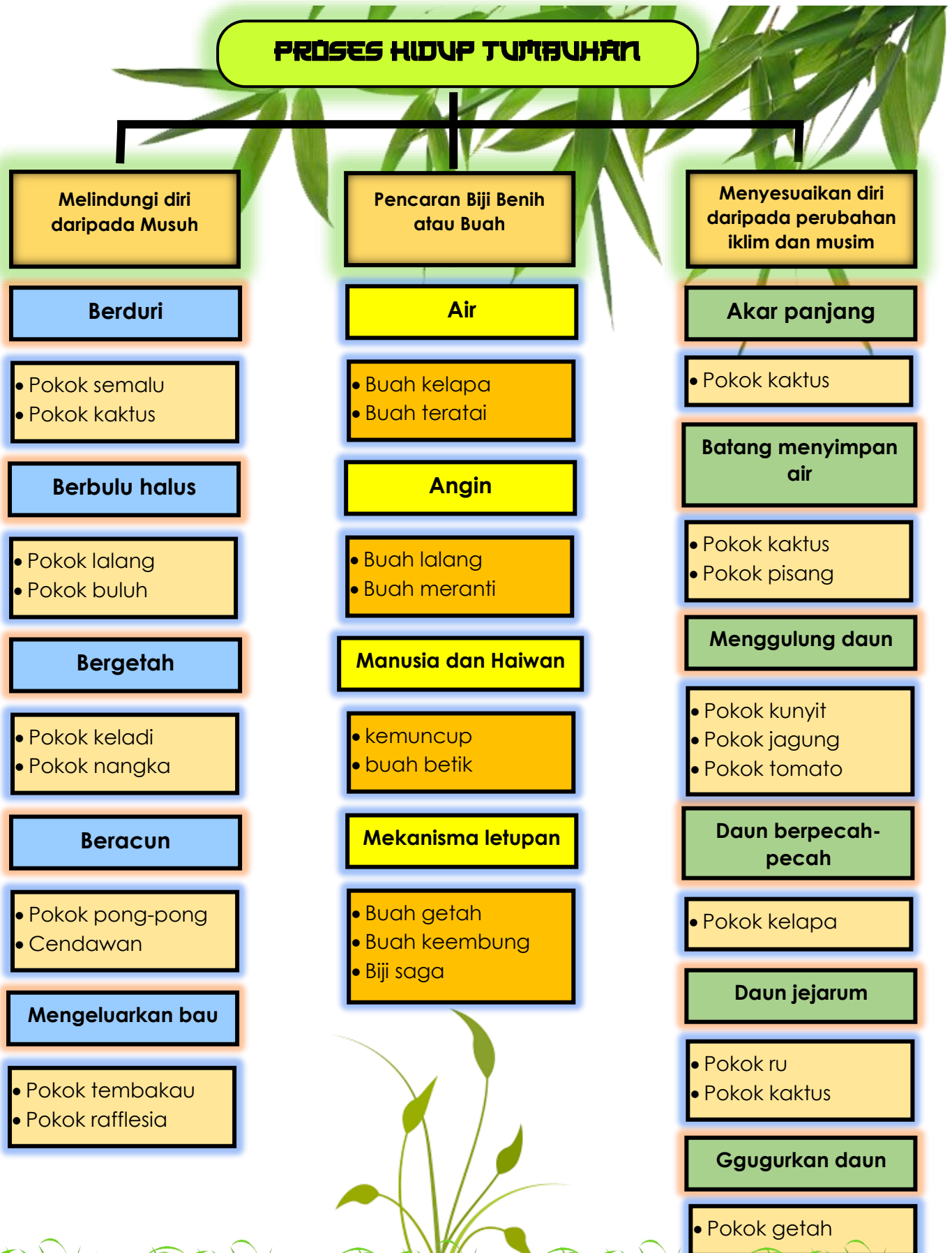
Sekiranya berlaku perubahan populasi di dalam suatu siratan makanan, pengguna akan mencari makanan di habitat yang lain atau **berpindah** ke Kawasan lain untuk mencari makanan bagi memastikan kemandirian spesiesnya.

Apakah kesan sekiranya habitat haiwan musnah?

UNIT 4 : Proses Hidup Tumbuhan

Ciri-ciri dan tingkah laku khas tumbuhan

Tumbuhan mempunyai **pelbagai cara** atau **ciri khas yang istimewa** bagi **melindungi diri** daripada musuh.

Tumbuhan Melindungi Diri

Berlindung daripada musuh

Berduri

Duri yang tajam akan melukakan haiwan yang cuba menghampiri

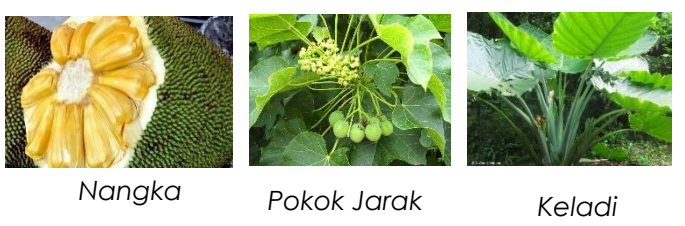
Berbulu halus

Bulu halus menyebabkan kegatalan pada musuh

Bergetah

Getah yang melekit akan akan menghindarkan haiwan

Mengeluarkan bau

Bau yang tidak menyenangkan akan menghindarkan musuh

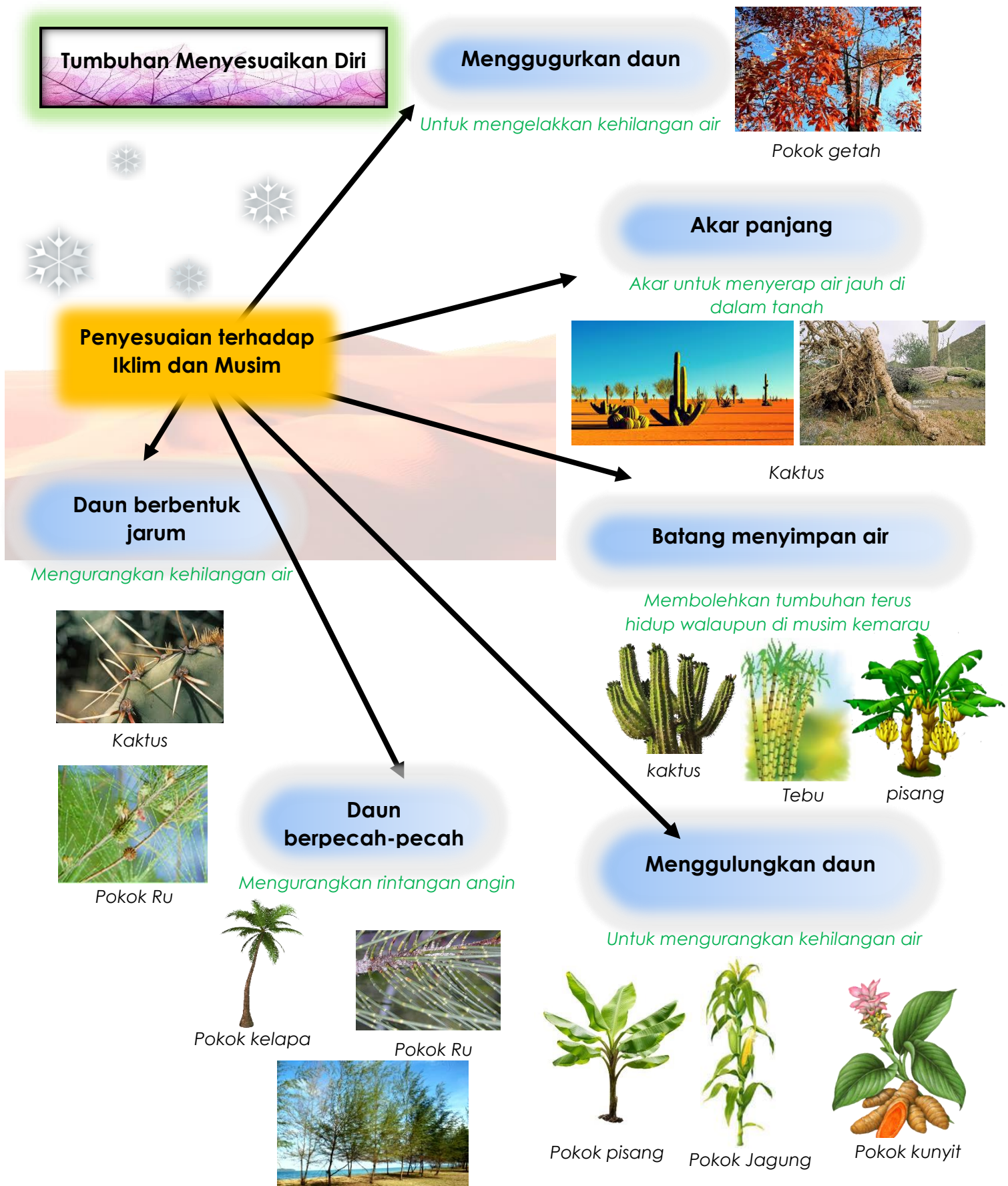

Beracun

Racun menyebabkan kegatalan pada musuh

 Sesetengah keladi dan cendawan tidak beracun dan boleh dimakan

Pencaran Biji Benih

Melalui air

BUah yang berongga membolehkannya terapung dan dibawa ke tempat lain

Ciri-ciri :

- i. Ringan
- ii. Kulit kalis air
- iii. Mempunyai rongga udara

Kelapa

Teratai

Melalui mekanisma letupan

Buah yang matang akan kering dan meletup

Ciri-ciri :

- i. Keras dan kering apabila matang
- ii. Dinding buah pecah lalu mencampakkan biji benih jauh daripada pokok induk

BUah getah

Pokok keembung

Buah saga

Melalui angin

Buah kecil yang ringan membolehkannya ditiup angin

Ciri-ciri :

- i. Ringan
- ii. Kering
- iii. Bersayap atau berbulu halus

BUah meranti

lalang

Melalui manusia dan haiwan

Menjadi makanan manusia dan haiwan. Biji benih yang di buang akan tumbuh menjadi induk di tempat baharu

Ciri-ciri :

- i. Warna dan bau menarik
- ii. Isi boleh dimakan
- iii. bercangkuk

Buah mangga

Buah manggis

Buah betik

Buah durian

Kemuncup

*Kemuncup dan kelulut mempunya **cangkuk** yang akan **melekat** pada pakaian manusia atau bulu haiwan*

Buah kelulut

Kepentingan Pencaran Biji Benih

Biji benih penting bagi;

Memastikan kemandirian spesies tumbuhan

Mengelakkan persaingan antara spesies tumbuhan yang sama

Tumbuhan yang tumbuh rapat akan bersaing untuk mendapatkan ruang, air dan cahaya berbanding tumbuhan yang tumbuh lebih jauh

Kepentingan Tumbuhan

Kepentingan tumbuhan kepada hidupan sekeliling

Sumber asasi bagi manusia dan haiwan

Memastikan keseimbangan ekosistem

Tempat perlindungan

Sebagai sumber bahan mentah, makanan dan bahan api

UNIT 5 : Tenaga

Tenaga ialah **kebolehan** untuk **membuat sesuatu kerja**

TENAGA

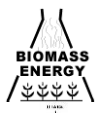

SUMBER TENAGA

BENTUK TENAGA

Tidak Boleh Diperbaharui

Boleh Diperbaharui

- Arang batu
- Petroleum
- Gas asli
- Bahan nuklear
- Bateri

- Matahari
- Biojisim
- Angin
- Air
- Ombak
- Makanan

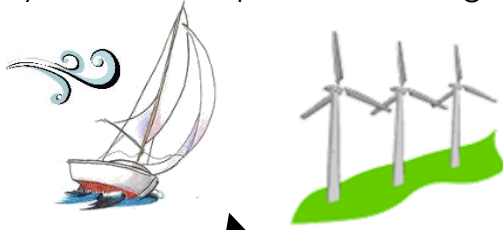
- Keupayaan
- Kinetik
- Cahaya
- Haba
- Elektrik
- Nuklear
- Bunyi
- Suria
- Kimia

Sumber Tenaga – Boleh diperbaharui

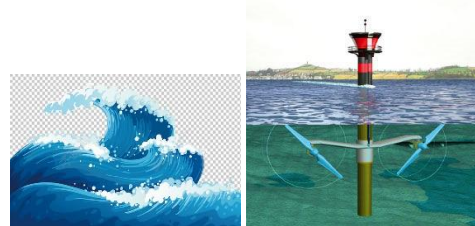
Angin

Angin membekalkan tenaga untuk menggerakkan sesuatu seperti kapal layar dan bilah pada kincir angin

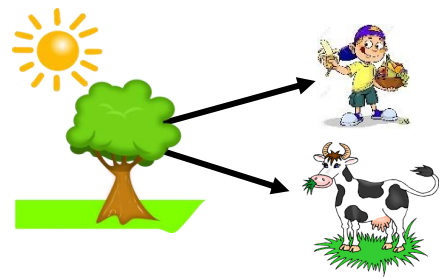
Ombak

Ombak membekalkan tenaga untuk menggerakkan turbin

Matahari

Matahari adalah sumber tenaga utama. Matahari membekalkan tenaga cahaya dan tenaga haba. Tumbuhan menggunakan cahaya matahari untuk membuat makanan. Manusia dan haiwan mendapat tenaga apabila memakan tumbuhan

Sumber tenaga
(Boleh diperbaharui)

Sumber tenaga yang boleh diperbaharui boleh diganti secara semula jadi dalam jangka masa yang singkat. Sumber tenaga ini akan kekal selamanya walaupun digunakan secara berterusan.

Biojisim

Bahan organik daripada tumbuhan dan haiwan yang akan menghasilkan tenaga

Air

Air yang mengalir dapat menggerakkan turbin bagi menghasilkan tenaga

Makanan

Makanan dapat membekalkan tenaga kepada manusia dan haiwan

Sumber Tenaga – Tidak boleh diperbaharui

Bahan api fosil

Petroleum

Terbentuk daripada sisa tumbuhan dan haiwan mati yang tertanam berjuta-juta tahun dahulu. **Petroleum, gas asli dan arang batu** ialah sumber tenaga utama penjana tenaga elektrik dan menggerakkan kenderaan

Gas asli

Arang batu

Sumber tenaga
(Tidak boleh diperbaharui)

Bateri

Sumber tenaga yang tidak dapat dijana secara berterusan kerana **sumbernya terhad**. Sumber tenaga ini akan habis apabila diguna secara berterusan dan **tidak dapat diganti**.

Bateri ialah alat yang membekalkan tenaga bagi **menghasilkan arus elektrik** yang dihasilkan oleh manusia.

Sel kering memberikan tenaga kepada peralatan elektrik seperti lampu suluh, jam loceng, radio, dan telefon bimbit. Walaubagaimanapun, tenaga in akan kehabisan dan **perlu diganti** atau **dicaj semula**

Nuklear

Dihasilkan daripada sejenis bahan yang dikenal sebagai **uranium**. Dapat digunakan untuk menjana elektrik

Pelbagai Bentuk Tenaga

Tenaga Suria

Tenaga suria dibebaskan oleh **matahari**. Tenaga ini memberikan tenaga **cahaya** dan **haba** yang diperlukan oleh hidupan. Tenaga ini juga dapat menjana **tenaga elektrik**

Tenaga Haba

Tenaga haba dibebaskan oleh objek yang **panas**. Tenaga ini memberi kita kepanasan. Tenaga ini digunakan oleh manusia seperti mengeringkan pakaian dan memasak

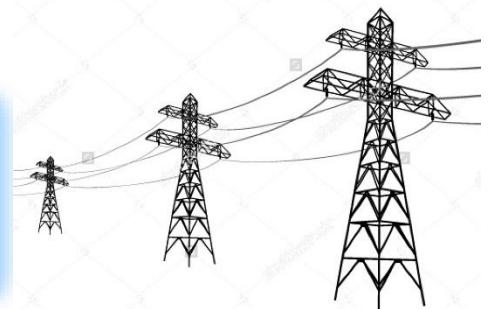

Tenaga Nuklear

Tenaga nuklear dihasilkan oleh bahan seperti **uranium**. Tenaga ini dihasilkan dalam reaktor nuklear. Tenaga ini digunakan dalam bidang industri, perubatan, pertanian dan banyak lagi

Tenaga Elektrik

Tenaga elektrik mengalir dalam satu **litar lengkap**. Tenaga ini membolehkan alat elektrik berfungsi bagi memudahkan sesuatu kerja.

Tenaga Kimia

Tenaga kimia ialah tenaga yang tersimpan dalam **bahan api fosil, makanan, biojisim** dan **bateri**. Tenaga ini dibebaskan apabila berlaku tindak balas kimia.

Tenaga Cahaya

Tenaga cahaya dapat dihasilkan daripada tenaga elektrik, tenaga suria atau tenaga kimia. Tenaga ini menerangi keadaan yang gelap dan membolehkan kita melihat objek di sekeliling.

Tenaga Keupayaan

Tenaga yang ada pada objek yang berada pada kedudukan tinggi, diregangkan atau dimampatkan mempunyai Tenaga keupayaan

Tenaga Kinetik

Tenaga kinetik ialah tenaga yang ada pada objek yang sedang bergerak

Tenaga Bunyi

Tenaga bunyi ialah tenaga yang dihasilkan oleh objek yang bergetar

E N E R G Y

Perubahan Bentuk Tenaga

Tenaga boleh **berubah** daripada **satu bentuk** kepada **bentuk yang lain**.
 Perubahan bentuk tenaga berlaku apabila sesuatu **peristiwa** berlaku atau kita **melakukan aktiviti** dan **menggunakan peralatan** tertentu.

Perubahan tenaga boleh ditulis seperti berikut;

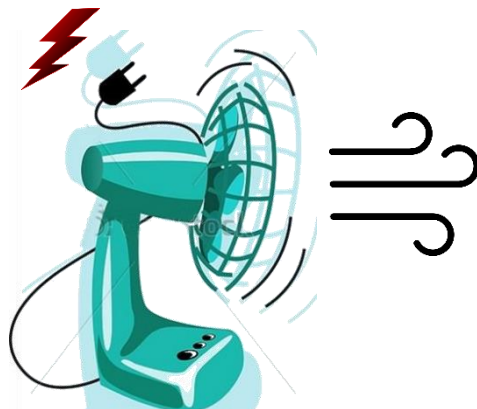
Simbol anak panah (→) bermaksud 'berubah kepada'

Contoh perubahan bentuk tenaga:

1. Buah durian jatuh ke tanah

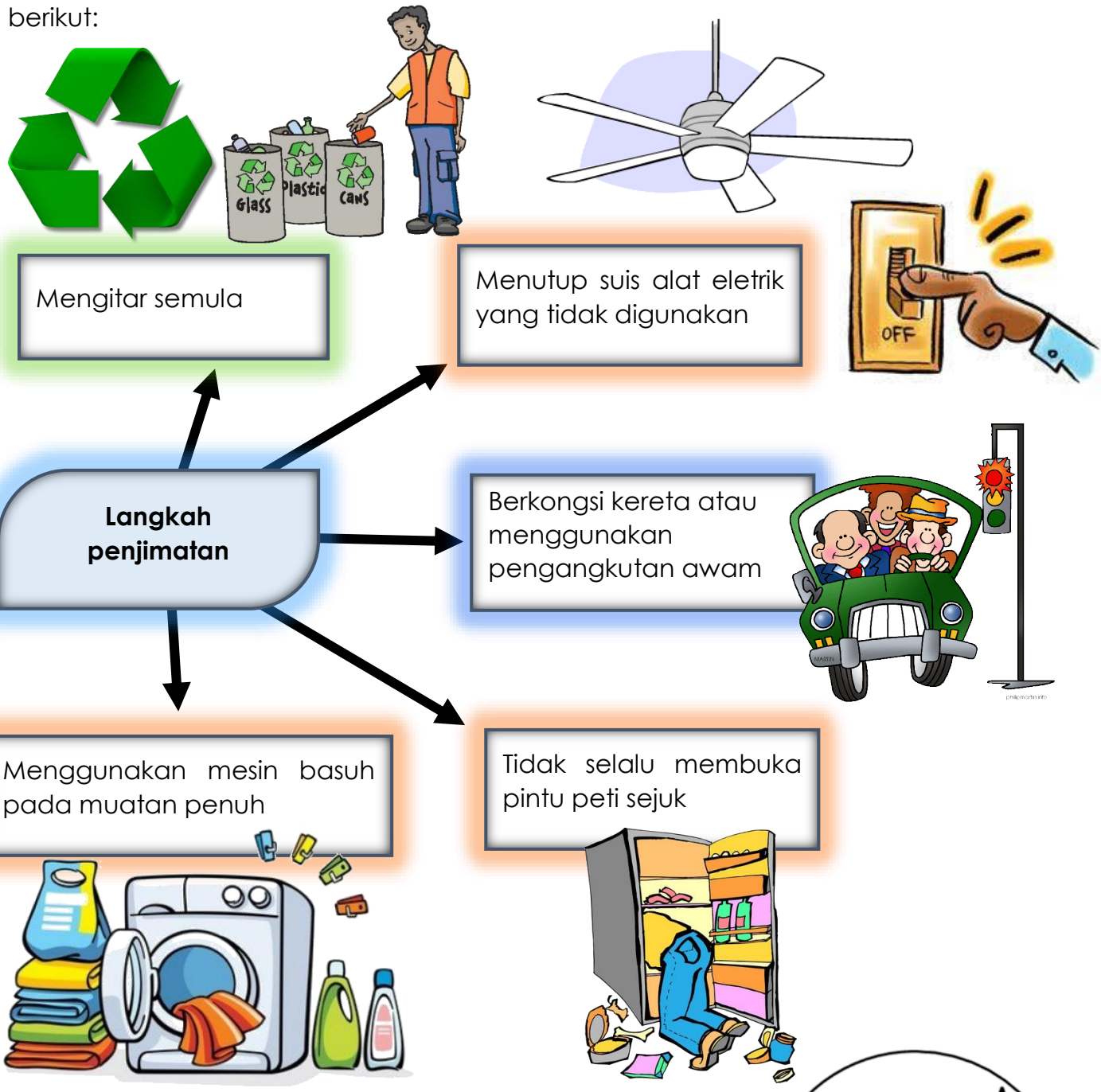
2. Kipas berputing

Berhemah Menggunakan Tenaga

Kebanyakan sumber tenaga yang kita gunakan untuk menjana **elektrik**, **memasak** dan **mengerakkan kenderaan** adalah daripada **bahan api fosil**. Kita perlu menggunakan tenaga secara **berhemah** untuk **menjimatkan** penggunaan bahan api fosil. **Kehabisan sumber bahan api fosil** boleh menimbulkan pelbagai **kesukaran** dalam kehidupan.

Langkah-langkah untuk **menjimatkan** penggunaan tenaga adalah seperti berikut:

UNIT 6 : Cahaya

Cahaya adalah satu **bentuk tenaga**. Cahaya **membolehkan** kita **melihat**. Sumber cahaya adalah seperti **matahari, lampu, api** dan **lilin**.

Cahaya Bergerak Lurus